Desig o banalitat del mal? Netejar l’educació d’idees nazis (2)

written by Varios autores y autoras | 18 de June de 2024



Adolf Eichmann va dir: «*em vaig a la tomba amb gran alegria, perquè cinc milions de jueus en la consciència em dona una sensació de gran satisfacció*». Són paraules pronunciades just abans de la seua mort, quan ja de res li servia continuar mentint, com quan ho feia per a tractar d’evitar ser condemnat a mort. Qualsevol que vulga llegir i entendre eixes paraules i tota la trajectòria nazi d’este exterminador pot fer-ho, és molt fàcil; deixa molt clar que li produïa satisfacció l’extermini dels éssers humans que no considerava aris, que tenia un intens desig del mal.

La figura d’Eichmann té la seua millor aliança en el que Hanna Arendt va anomenar banalitat del mal, vinculada personal i filosòficament al principal intel·lectual nazi (**Heidegger**). Arendt va usar eixa expressió per a afirmar, contra tota prova empírica, que Eichmann no era antisemita i no desitjava exterminar éssers humans, que ho feia només per obediència als seus superiors, com un simple buròcrata. L’expressió “banalitat del mal” és de Arendt, el concepte no, ja que és el que sempre van utilitzar els exterminadors nazis i els seus advocats per a intentar evitar condemnes. El seu ús no li va servir només per a falsejar la trajectòria d’Eichmann, sinó per a una cosa moltíssim més

important per a ella: per a justificar la “banalitat” d’estar vinculada personal i intel·lectualment durant tota la seua vida a un destacat nazi.

Eixe desig del mal, del nazisme, és només la punta de l’iceberg d’una amplíssima i variada base d’eixe iceberg, constituïda per totes les promocions que es fan del desig del mal en la política, en la intel·lectualitat i en la vida quotidiana. El **capital depredador** és intensament eficaç promovent el desig del mal. Un exemple és com va aconseguir fer molt de negoci introduint l’hàbit de fumar en les dones quan fins aquell moment només ho havien fet els homes, un mal que encara provoca la mort d’una dona cada minut a causa del tabac. No és difícil a unes certes hores sentir en el metre converses de xics rient-se de les expressions molt brutes que usen per a denigrar a la xica amb la qual s’ha *enrotllat* un d’ells poc abans a la discoteca. Hi ha un nombre creixent de joves que diuen que patixen impotència quan la xica amb la qual *s’enrotllen* no té nóvio.

Eixe desig del mal no és nou, ja era intens en l’època de l’ascens del nazisme, que coincidix cronològicament amb el moment que l’hàbit de fumar va començar a imposar-se a les dones i quan el professor Heidegger va iniciar la seua relació amb l’estudiant Arendt. Va descendir eixe desig després de la victòria democràtica sobre els nazis i va començar a augmentar quan aportacions filosòfiques com les de Heidegger, a través d’intel·lectuals com Hanna Arendt, van tornar a influir en la societat.

Si no llegim bé, si no dialoguem amb rigorositat sobre els textos, estem col·laborant sense saber-ho amb el nou ascens del nazisme. Per sort, també hi ha moltes persones que volen frenar-ho, i un número creixent d’elles està fent una de les tasques imprescindibles per a aconseguir-ho: el

treball intel·lectual del més alt nivell d’excel·lència.

Lídia Puigvert
Esther Roca
Mar Joanpere
Ramón Flecha

[Imatge: Adolf Eichmann al primer juí amb 15 càrrecs, incloent crims de guerra i contra la humanitat – Flickr]